

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 18.4.2017
COM(2017) 171 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**σχετικά με την επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας 2012/19/ΕΕ σχετικά με
τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (η νέα Οδηγία για τα ΑΗΗΕ)
και**

**σχετικά με την επανεξέταση των προθεσμιών για την επίτευξη των στόχων συλλογής
που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 της νέας Οδηγίας για τα ΑΗΗΕ και την
επανεξέταση της δυνατότητας καθορισμού στόχων χωριστής συλλογής για μία ή
περισσότερες κατηγορίες που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεση πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις της οδηγίας 2012/19/ΕΕ σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού⁽¹⁾ (η νέα οδηγία ΑΗΗΕ):

1. επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β), συμπεριλαμβανομένων των παραμέτρων για τη διάκριση μεταξύ εξοπλισμού μεγάλου και μικρού μεγέθους που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ (άρθρο 2 παράγραφος 5).
2. επανεξέταση των προθεσμιών για την επίτευξη των στόχων συλλογής που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 και επανεξέταση της δυνατότητας καθορισμού στόχων χωριστής συλλογής για μία ή περισσότερες κατηγορίες που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ, ιδίως για εξοπλισμό ανταλλαγής θερμότητας, φωτοβολταϊκά πλαίσια, για εξοπλισμό μικρού μεγέθους, εξοπλισμό πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών μικρού μεγέθους και για λαμπτήρες που περιέχουν υδράργυρο (άρθρο 7 παράγραφος 6).

Σκοπός της παρούσας έκθεσης είναι να ενημερώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη δράση και τα συμπεράσματα της Επιτροπής όσον αφορά τα εν λόγω δύο θέματα.

¹ Επίσημη Εφημερίδα L 197 της 24.7.2012, σ. 38.

1. ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΔΙΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΑΗΗΕ, ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΥ ΜΕΓΕΘΟΥΣ

1.1. Εισαγωγή

Η επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ, που απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 5, βασίστηκε σε μελέτη με τίτλο «Επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας 2012/19/ΕΕ» που διενεργήθηκε για λογαριασμό της Επιτροπής⁽²⁾. Πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

- i. προσδιορισμός των τροποποιήσεων στο πεδίο εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ ως αποτέλεσμα της αλλαγής των κατηγοριών του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΗΗΕ) και αξιολόγηση της ανάγκης τροποποίησης του πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ εξαιτίας αυτών των αλλαγών·
- ii. επανεξέταση των παραμέτρων για τη διάκριση μεταξύ εξοπλισμού μεγάλου και μικρού μεγέθους·
- iii. σύγκριση των πιθανών διαφορών μεταξύ του ανοικτού πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ και του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας RoHS⁽³⁾ και εκτίμηση της ανάγκης τροποποίησης του πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ εξαιτίας αυτών των διαφορών·
- iv. αξιολόγηση των πιθανών οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων κάθε ενδεχόμενης τροποποίησης του πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ·
- v. ενδεχομένως, με βάση την αξιολόγηση αυτή, πρόταση για τις τροποποιήσεις που θα πρέπει να γίνουν στο πεδίο εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ.

Στο πλαίσιο της επανεξέτασης, πραγματοποιήθηκαν διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους φορείς και τους εμπειρογνώμονες με στοχευμένες συνεντεύξεις⁽⁴⁾, και αναλύθηκαν τα έγγραφα που αφορούν την τροποποίηση του πεδίου εφαρμογής, ιδίως με τον προσδιορισμό των κατηγοριών προϊόντων που εμπίπτουν στο ανοιχτό πεδίο εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ.

Το ακόλουθο κείμενο περιλαμβάνει τα βασικά συμπεράσματα της επανεξέτασης.

1.2. Επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής

Η μελέτη επικεντρώθηκε σε τρεις πτυχές του πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ:

- Οι τροποποιήσεις του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας (από τις σημερινές 10 κατηγορίες στο παράρτημα I της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ, που εφαρμόζονται ακόμη κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου, στις 6 νέες κατηγορίες στο παράρτημα III.

² Η τελική έκθεση είναι διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής: http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm.

³ Οδηγία 2011/65/ΕΕ για τον περιορισμό της χρήσης ορισμένων επικίνδυνων ουσιών σε ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό (Επίσημη Εφημερίδα L 174 της 1.7.2011, σ. 88).

⁴ Για παράδειγμα, οι συνεντεύξεις με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών (π.χ. ο ADEME-Γαλλικός Οργανισμός για την Περιβαλλοντική και Ενεργειακή Διαχείριση και το Υπουργείο Περιβάλλοντος της Γαλλίας), εμπειρογνώμονες από την ένωση συστημάτων διευρυμένης ευθύνης των παραγωγών (δηλαδή το φόρουμ ΑΗΗΕ), εμπειρογνώμονες από το ευρωπαϊκό δίκτυο μητρώων ΑΗΗΕ, και φορείς ειδικευμένοι στην κατηγορία προϊόντων στην οποία επικεντρώθηκε η μελέτη (ιδίως ο οικιακός φωτισμός, ο εξοπλισμός για τον κήπο και τα ηλεκτρικά ποδήλατα).

Αυτές περιλαμβάνουν δύο «ανοικτές» κατηγορίες: τον εξοπλισμό μεγάλου και μικρού μεγέθους).

- Η διάκριση μεταξύ εξοπλισμού μεγάλου και μικρού μεγέθους.
- Οι διαφορές μεταξύ του ανοικτού πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ και του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας RoHS.

1.2.1. Τροποποιήσεις στο πεδίο εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ που προκύπτουν από την τροποποίηση των κατηγοριών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού

Το άρθρο 2 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με τα παραρτήματα I, II, III και IV, ορίζει το πεδίο εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ.

Σύμφωνα με τη νέα οδηγία, κατά τη μεταβατική περίοδο, από τις 13 Αυγούστου 2012 έως τις 14 Αυγούστου 2018, το πεδίο εφαρμογής της είναι σχεδόν πανομοιότυπο με εκείνο της οδηγίας 2002/96/ΕΚ (η παλαιά οδηγία ΑΗΗΕ)⁽⁵⁾. Η μόνη αλλαγή είναι η ενσωμάτωση των φωτοβολταϊκών πλασιών (πάνελ) στην κατηγορία 4. Επειδή η ενσωμάτωση αυτή έχει ήδη αξιολογηθεί στην εκτίμηση επιπτώσεων που εκπονήθηκε πριν από την αναδιατύπωση της παλαιάς οδηγίας⁽⁶⁾, δεν αναλύθηκε περαιτέρω στο πλαίσιο αυτής της αξιολόγησης.

Από τις 15 Αυγούστου 2018 θα εφαρμόζεται το «ανοικτό πεδίο εφαρμογής». Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός θα καταταχθεί σε έξι νέες κατηγορίες που αναφέρονται στα παραρτήματα III και IV της νέας οδηγίας ⁽⁷⁾. Σε αυτές περιλαμβάνονται δύο «ανοικτές» κατηγορίες, μεγάλου εξοπλισμού και μικρού εξοπλισμού, οι οποίες δεν υπήρχαν προηγουμένως.

Η μελέτη εξέτασε κατ' αρχάς κατά πόσον το σύνολο του εξοπλισμού που καλύπτει σήμερα η νέα οδηγία ΑΗΗΕ εξακολουθεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της. Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η νέα οδηγία καλύπτει όλες τις κατηγορίες εξοπλισμού που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παλαιάς οδηγίας. Επίσης, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το «άνοιγμα» του πεδίου εφαρμογής αναμένεται να επιλύσει τα προβλήματα που προκύπτουν από τις διαφορετικές ταξινομήσεις των προϊόντων από τα κράτη μέλη. Αυτό, με τη σειρά του, αναμένεται να αυξήσει την ασφάλεια δικαίου και να επιφέρει μεγαλύτερη εναρμόνιση στην εφαρμογή της νέας οδηγίας.

Ο ηλεκτρικός και ηλεκτρονικός εξοπλισμός που θα καλύπτει η νέα οδηγία από το 2018 και μετά είναι ο οικιακός φωτισμός και τα ηλεκτρικά δίτροχα οχήματα που δεν έχουν λάβει έγκριση τύπου. Η μελέτη έδειξε ότι η συμπερίληψη αυτών των κατηγοριών προϊόντων αποφέρει πρόσθετα περιβαλλοντικά, διοικητικά και οικονομικά οφέλη, και το κόστος εφαρμογής αναμένεται να είναι ελάχιστο.

⁵ Η παλαιά οδηγία ΑΗΗΕ εφαρμόζονταν στις ακόλουθες κατηγορίες ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού: 1) μεγάλες οικιακές συσκευές, 2) μικρές οικιακές συσκευές, 3) εξοπλισμός τεχνολογίας πληροφοριών και τηλεπικοινωνιών, 4) καταναλωτικά είδη, 5) είδη φωτισμού, 6) ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά εργαλεία (εξαιρουμένων των σταθερών βιομηχανικών εργαλείων μεγάλης κλίμακας), 7) παιχνίδια και εξοπλισμός αναψυχής και αθλητισμού, 8) ιατρικά βοηθήματα (εξαιρουμένων όλων των εμφυτευμένων και μολυσμένων προϊόντων), 9) όργανα παρακολούθησης και ελέγχου, 10) αυτόματοι διανομείς.

⁶ Study on Photovoltaic Panels: Supplementing the Impact Assessment for a recast of the WEEE Directive (2011). Η τελική έκθεση είναι διαθέσιμη στον δικτυακό τόπο: <http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/Study%20on%20PVs%20Bio%20final.pdf>.

⁷ Οι κατηγορίες αυτές είναι οι εξής: 1) εξοπλισμός ανταλλαγής θερμότητας· 2) οθόνες και εξοπλισμός που περιέχει οθόνες με επιφάνεια μεγαλύτερη των 100 100cm²· 3) λυχνίες· 4) μεγάλου μεγέθους εξοπλισμός (οποιαδήποτε εξωτερική διάσταση μεγαλύτερη από 50 cm)· 5) μικρού μεγέθους εξοπλισμός (καμιά εξωτερική διάσταση μεγαλύτερη από 50 cm)· 6) μικρού μεγέθους εξοπλισμός πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών (καμιά εξωτερική διάσταση μεγαλύτερη από 50 cm)

Η μελέτη κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι η νέα οδηγία δεν εισάγει νέες εξαιρέσεις. Επιβεβαιώνει ρητά εξαιρέσεις από το πεδίο εφαρμογής της τις οποίες εφαρμόζουν ήδη στην πράξη τα περισσότερα κράτη μέλη. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η εναρμόνιση της εφαρμογής της. Αυτό συνάδει με τη θέση της Επιτροπής⁸) ότι ο εξοπλισμός που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παλαιάς οδηγίας δεν θα πρέπει να αποκλειστεί στο μέλλον από το πεδίο εφαρμογής της.

Συμπερασματικά, η μελέτη επιβεβαιώνει ότι δεν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στο πεδίο εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ ως αποτέλεσμα της αλλαγής των κατηγοριών ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού. Η μετάβαση από τις σημερινές 10 κατηγορίες στις 6 «ανοιχτές» κατηγορίες αναμένεται να αυξήσει την ασφάλεια δικαίου και να επιφέρει μεγαλύτερη εναρμόνιση στην εφαρμογή της νέας οδηγίας.

1.2.2. Αξιολόγηση των παραμέτρων για τη διάκριση μεταξύ εξοπλισμού μεγάλου και μικρού μεγέθους

Η μελέτη εξέτασε επίσης κατά πόσον ενδείκνυται η διάκριση μεταξύ εξοπλισμού μεγάλου και μικρού μεγέθους (δηλαδή εξοπλισμός με οποιαδήποτε εξωτερική διάσταση μικρότερη ή μεγαλύτερη από 50 cm) στην οδηγία ΑΗΗΕ.

Αναγνωρίζοντας ότι κανένα κριτήριο κατάταξης δεν είναι τέλει, η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το όριο της εξωτερικής διάστασης των 50 cm για τη διάκριση μεταξύ εξοπλισμού μεγάλου και μικρού μεγέθους είναι εύλογο και σύμφωνο με τους πρακτικούς περιορισμούς των φορέων εκμετάλλευσης ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού στο τέλος του κύκλου ζωής του. Το κριτήριο του μεγέθους φαίνεται επίσης να αποτελεί βασικό παράγοντα για τη συλλογή, τη διαχείριση των αποβλήτων και την επεξεργασία του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού στο τέλος του κύκλου ζωής του. Τα προγράμματα συλλογής αποβλήτων και η επεξεργασία στο τέλος κύκλου ζωής καθώς και οι σχετικές υποδομές διαφέρουν ανάλογα με το μέγεθος του εξοπλισμού, που είναι ακόμη πιο σημαντικός παράγοντας από το βάρος.

1.2.3. Αξιολόγηση των διαφορών μεταξύ του πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ και εκείνου της οδηγίας RoHS.

Η κύρια διαφορά μεταξύ των δύο οδηγιών είναι ο ορισμός του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού: α) ο εξοπλισμός που εξαρτάται από ηλεκτρικά ρεύματα ή ηλεκτρομαγνητικά πεδία για κάθε προβλεπόμενη λειτουργία (RoHS) ή β) εξοπλισμός που εξαρτάται από ηλεκτρικά ρεύματα ή ηλεκτρομαγνητικά πεδία μόνο για κύρια (βασική) λειτουργία (ΑΗΗΕ). Αυτό σημαίνει ότι ορισμένοι τύποι εξοπλισμού που εμπίπτουν σήμερα στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας RoHS είναι εκτός του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας ΑΗΗΕ (π.χ. βενζινοκίνητες κουρευτικές μηχανές χόρτου, εστίες αερίου με ηλεκτρονική ανάφλεξης αερίου μόνο).

Η δυνατότητα ευθυγράμμισης του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας ΑΗΗΕ με εκείνο της οδηγίας RoHS εξετάστηκε με βάση το παράδειγμα εξοπλισμού για τον κήπο με κινητήρα καύσης. Το συμπέρασμα ήταν ότι η συμπερίληψη αυτού του εξοπλισμού στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας ΑΗΗΕ θα απέφερε περιορισμένα οφέλη για το περιβάλλον. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι, στην πράξη, τουλάχιστον το 80 % του εξοπλισμού αυτού ανακυκλώνεται ήδη στο τέλος του κύκλου ζωής του. Από οικονομική σκοπιά, η συμπερίληψη αυτού του εξοπλισμού θα είχε ως συνέπεια πρόσθετο κόστος για τους παραγωγούς (π.χ.

⁸ COM(2011) 478 τελικό (11.8.2011).

διοικητικές δαπάνες για την εγγραφή των παραγωγών στο εθνικό μητρώο κάθε κράτους μέλους στου οποίου την αγορά διαθέτουν ηλεκτρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό).

Συνοπτικά, τα μειονεκτήματα της συμπερίληψης του εξοπλισμού που χρησιμοποιεί ηλεκτρική ενέργεια μόνο για μια δευτερεύουσα λειτουργία στο πλαίσιο του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας ΑΗΗΕ είναι σημαντικότερα από τα ενδεχόμενα πλεονεκτήματα. Η διαφορά μεταξύ του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας ΑΗΗΕ και εκείνου της οδηγίας RoHS δικαιολογούνται από τους διαφορετικούς στόχους και τη διαφορετική φύση των δύο οδηγιών. Επομένως, δεν δικαιολογείται περαιτέρω ευθυγράμμιση με το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας RoHS.

1.3. Συμπέρασμα σχετικά με πιθανή νομοθετική πρόταση

Λαμβάνοντας υπόψη τα βασικά συμπεράσματα της μελέτης που εκπονήθηκε για ενδεχόμενη επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ, δεν δικαιολογούνται περαιτέρω τροποποιήσεις σε αυτό. Επίσης οι τροποποιήσεις θα προκαλούσαν προβλήματα σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία τα κράτη μέλη εξακολουθούν βρίσκονται σε μεταβατική περίοδο προσαρμογής στους νέους ορισμούς και στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας ΑΗΗΕ.

2. Επανεξέταση των προθεσμιών για την επίτευξη των στόχων συλλογής που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ και επανεξέταση της δυνατότητας καθορισμού στόχων χωριστής συλλογής για μία ή περισσότερες κατηγορίες ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού στο παράρτημα ΙΙΙ της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ

2.1. Εισαγωγή

Για την προετοιμασία της παρούσας έκθεσης, που απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6 της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ, η Επιτροπή συνήψε συμβάσεις με ανεξάρτητους συμβούλους για την επανεξέταση των σχετικών στατιστικών στοιχείων, της βιβλιογραφίας και των τεχνικών πληροφοριών. Η Επιτροπή πραγματοποίησε διαβουλεύσεις, συμπεριλαμβανομένης μιας συνάντησης εργασίας, με όλους τους σημαντικούς ενδιαφερόμενους φορείς (κράτη μέλη, βιομηχανικές ενώσεις, συστήματα διευρυμένης ευθύνης των παραγωγών, ΜΚΟ και ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες)⁽⁹⁾. Πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

- α. περιγραφή των δυσκολιών που θα αντιμετώπιζαν τα κράτη μέλη όσον αφορά την επίτευξη των στόχων συλλογής που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1 της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ·
- β. ανάλυση των πιθανών επιπτώσεων των αλλαγών στις προθεσμίες για την επίτευξη των στόχων συλλογής που ορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 1·
- γ. ανάλυση των πιθανών επιπτώσεων της αναθεώρησης του στόχου συλλογής με βάση την ποσότητα των παραγόμενων ΑΗΗΕ, όπως προτείνεται στο άρθρο 7 παράγραφος 7·
- δ. ανάλυση της δυνατότητας να τεθούν στόχοι χωριστής συλλογής για μία ή περισσότερες κατηγορίες ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ και, εφόσον κριθεί σκόπιμο, της δυνατότητας υποβολής προτάσεων προς αυτή την κατεύθυνση.

Στο ακόλουθο κείμενο αναφέρονται τα βασικά πορίσματα της αξιολόγησης.

2.2. Επανεξέταση των προθεσμιών για την επίτευξη των στόχων συλλογής

Από τη διαβούλευση με τα κύρια ενδιαφερόμενα μέρη και από την εκτίμηση του βαθμού συλλογής που δήλωσαν τα κράτη μέλη τα τελευταία χρόνια⁽¹⁰⁾ προκύπτει ότι ενδεχομένως ορισμένα κράτη μέλη θα δυσκολεύονται να επιτύχουν τους στόχους συλλογής που τέθηκαν για το 2019. Αυτό θα συμβεί στην περίπτωση που θα διατηρηθούν ο σημερινός ρυθμός συλλογής και οι σημερινές πρακτικές συλλογής. Για τον εντοπισμό των κρατών μελών που είναι πιθανό ότι δεν θα επιτύχουν τους στόχους συλλογής ΑΗΗΕ, ελήφθησαν υπόψη η απόσταση από τον στόχο και ο ρυθμός προόδου.

Ένα από τα προβλήματα που επισήμαναν τα κράτη μέλη και οι κύριοι ενδιαφερόμενοι φορείς είναι το υψηλό ποσοστό συλλογής που δεν περιλαμβάνεται στα στατιστικά στοιχεία συλλογής ΑΗΗΕ. Αυτό ισχύει ιδιαίτερος στην περίπτωση που η συλλογή πραγματοποιείται εκτός του πλαισίου των συστημάτων διευρυμένης ευθύνης των παραγωγών ή όταν τα ΑΗΗΕ δεν τα χειρίζονται εξουσιοδοτημένοι φορείς ανακύκλωσης ΑΗΗΕ. Οι περιορισμένες ικανότητες επιβολής και παρακολούθησης στα κράτη μέλη επιδεινώνουν την κατάσταση αυτή.

⁹ «Μελέτη σχετικά με τα ποσοστά συλλογής των ΑΗΗΕ»: http://ec.europa.eu/environment/waste/weee/events_weee_en.htm.

¹⁰ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/waste/key-waste-streams/weee>.

Διαπιστώθηκε ότι πρόσθετα εμπόδια στην επίτευξη των στόχων είναι η πολύ διαφοροποιημένη ομάδα ατόμων που συμμετέχουν σε διάφορες δραστηριότητες διαχείρισης ΑΗΗΕ, η περιορισμένη ευαισθητοποίηση του κοινού και η ανεπαρκής υποδομές συλλογής.

Για την επίλυση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν ορισμένα κράτη μέλη για να επιτύχουν το ποσοστό συλλογής το 2019, προβλέφθηκαν δύο προσαρμογές:

- i. αναβολή της προθεσμίας του 2019 ώστε να δοθεί στα κράτη μέλη περισσότερος χρόνος για την επίτευξη του στόχου συλλογής, με την επιφύλαξη των ισχυουσών παρεκκλίσεων⁽¹¹⁾.
- ii. μείωση του στόχου συλλογής του 85 % των παραγόμενων ΑΗΗΕ, χωρίς αλλαγή της προθεσμίας.

Η αναβολή της προθεσμίας θα δώσει περισσότερο χρόνο στα κράτη μέλη για να δημιουργήσουν τις αναγκαίες υποδομές για τη συλλογή και την επεξεργασία των ΑΗΗΕ. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να το επιτύχουν με την αύξηση του αριθμού των σημείων συλλογής, τη βελτιστοποίηση της διοικητικής υποστήριξης μεταξύ κέντρων συλλογής και επεξεργασίας, με την ανάπτυξη ικανοτήτων για την επεξεργασία πολύτιμων υλικών ώστε να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη, καθώς και με τη αύξηση της παρακολούθησης των ροών που έχουν συλλεχθεί. Ωστόσο, η εκτίμηση επιπτώσεων που πραγματοποιήθηκε το 2008⁽¹²⁾ στο πλαίσιο της επανεξέτασης της παλαιάς οδηγίας ΑΗΗΕ έδειξε ότι ήταν δυνατόν να επιτευχθεί στόχος συλλογής του 65 % του ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που διατέθηκε στην αγορά έως το 2016. Συνεπώς, δεν θα ήταν σκόπιμο να παραταθεί η τρέχουσα προθεσμία.

Όσον αφορά την ενδεχόμενη επανεξέταση του στόχου συλλογής του 85 % των παραγόμενων ΑΗΗΕ, ελήφθησαν υπόψη τα ποσοστά συλλογής που δηλώθηκαν από τα κράτη μέλη κατά τα τελευταία έτη και ο ρυθμός προόδου προς την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Συνάγεται το συμπέρασμα ότι τα κράτη μέλη πρέπει να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα της μη δηλωμένων ποσοτήτων ΑΗΗΕ που συλλέγονται ανεπίσημα, διότι αυτό αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την επίτευξη του στόχου. Δεν θα ήταν, επομένως, σκόπιμο να προβλεφθεί επανεξέταση του στόχου συλλογής χωρίς να υπάρχουν ακριβή στοιχεία σχετικά με τις μη δηλωμένες ποσότητες ΑΗΗΕ⁽¹³⁾. Η αναβολή της προθεσμίας ή ο περιορισμός του στόχου συλλογής θα έθετε επίσης σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ και θα κατέληγε σε σημαντική απώλεια πόρων και εσόδων από την ανακύκλωση πολύτιμων υλικών. Ωστόσο, η μείωση του στόχου συλλογής θα μείωνε το κόστος επεξεργασίας των ΑΗΗΕ. Αυτό οφείλεται στο ότι θα υπήρχαν λιγότερα ΑΗΗΕ προς επεξεργασία και ότι αυτά θα περιείχαν απόβλητα που είναι ευκολότερο να υποστούν επεξεργασία και να ανακυκλωθούν. Ωστόσο, το συνολικό κόστος επεξεργασίας δεν αναμένεται να μεταβληθεί σημαντικά λόγω της διαρκούς

¹¹ Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3, στο πλαίσιο μιας παρέκκλισης, η Βουλγαρία, η Τσεχική Δημοκρατία, η Λετονία, η Λιθουανία, η Ουγγαρία, η Μάλτα, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβενία και η Σλοβακία μπορούν, λόγω ελλείψεων στην απαραίτητη υποδομή και χαμηλού επιπέδου κατανάλωσης ΗΗΕ, να αποφασίσουν:

- (a) να επιτύχουν, από τις 14 Αυγούστου 2016 στόχο συλλογής κάτω του 45 % αλλά ανώτερο του 40 % του μέσου βάρους του ΗΗΕ που διατέθηκε στην αγορά κατά την προηγούμενη τριετία· και
- (b) να αναβάλουν την επίτευξη του στόχου συλλογής που προβλέπεται για το 2019 έως την ημερομηνία της επιλογής τους, το αργότερο έως τις 14 Αυγούστου 2021.

Η Τσεχική Δημοκρατία, η Λετονία, η Πολωνία, η Ρουμανία, η Σλοβακία και η Σλοβενία, έχουν κάνει χρήση αυτής της παρέκκλισης.

¹² Impact assessment on the proposed Directive on waste electrical and electronic equipment (εκτίμηση επιπτώσεων για την προτεινόμενη οδηγία σχετικά με τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (Dec 2008) (SEC(2008) 2933)

¹³ Σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 4, τα κράτη μέλη συγκεντρώνουν πληροφορίες σχετικά με τις ποσότητες και τις κατηγορίες ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που διατίθεται στην αγορά τους και συλλέγονται με οποιοδήποτε τρόπο. Επομένως, τα κράτη μέλη πρέπει να συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με τα ΑΗΗΕ που συγκεντρώνονται με όλες τις μεθόδους.

ανάγκης επενδύσεων ώστε να συμβαδίζει με την τεχνολογική εξέλιξη και τις οικονομίες κλίμακας που θα μπορούσαν να αντισταθμίσουν αυτές τις δαπάνες.

Ως εκ τούτου, η ανάλυση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η αναθεώρηση προς τα κάτω του στόχου συλλογής ή η παράταση της προθεσμίας θα είχε ως αποτέλεσμα σημαντική απώλεια οικονομικών και περιβαλλοντικών οφελών. Ενώ ο στόχος συλλογής για το 2019 είναι φιλόδοξος, είναι εφικτός αν τα κράτη μέλη κάνουν περισσότερα για τη σταδιακή αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντοπίστηκαν, ιδίως τις μη δηλωμένες ποσότητες ΑΗΗΕ που συλλέγονται με οποιοδήποτε τρόπο και την έλλειψη αποτελεσματικής επιβολής και παρακολούθησης. Η πρόοδος που έχει σημειωθεί από ορισμένα κράτη μέλη, τα οποία έχουν ήδη επιτύχει υψηλά ποσοστά συλλογής αποβλήτων επιβεβαιώνει αυτή τη διαπίστωση. Τα εθνικά μέτρα για την εφαρμογή δραστηριοτήτων σχετικά με τη διαχείριση ΑΗΗΕ καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, όπως η υποχρεωτική υποβολή έκθεσης που προβλέπεται στο άρθρο 16 της οδηγίας ΑΗΗΕ, και οι τακτικοί έλεγχοι από τις εθνικές αρχές είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη του στόχου.

Η Επιτροπή θα στηρίζει και θα καθοδηγήσει τα κράτη μέλη κατά την αντιμετώπιση των θεμάτων που συνδέονται με τις δυσκολίες για την επίτευξη των στόχων. Αυτό θα αποτελέσει μέρος στοχευμένης πρωτοβουλίας για την ενθάρρυνση των κρατών μελών να συμμορφωθούν με την οδηγία ΑΗΗΕ, που δρομολογήθηκε παράλληλα με την παρούσα έκθεση και εστιάζεται στις βασικές απαιτήσεις της νέας οδηγίας.

Με βάση την αξιολόγηση που διενεργήθηκε, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν δικαιολογείται η αναθεώρηση των προθεσμιών για την επίτευξη του τρέχοντος στόχου συλλογής στην οδηγία ΑΗΗΕ, ή η αναθεώρηση του στόχου συλλογής με βάση την ποσότητα των παραγόμενων ΑΗΗΕ. Σήμερα, η αναθεώρηση της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ κατά τον τρόπο αυτό θα συνεπαγόταν επίσης σημαντική διοικητική επιβάρυνση, ενώ η προτεραιότητα θα πρέπει να είναι η εφαρμογή της νέας οδηγίας.

2.3. Εξέταση της δυνατότητας καθορισμού στόχων χωριστής συλλογής για μία ή περισσότερες κατηγορίες ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού

Κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων και της σκοπιμότητας του καθορισμού στόχων χωριστής συλλογής για μία ή περισσότερες από τις έξι κατηγορίες ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού, όπως αυτές ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ της νέας οδηγίας ΑΗΗΕ, εξετάστηκαν δύο σενάρια. Το βασικό σενάριο, που αντικατοπτρίζει τις διατάξεις της νέας οδηγίας, περιελάμβανε γενικό στόχο συλλογής 85 % του βάρους των παραγόμενων ΑΗΗΕ, ο οποίος ισχύει από το 2019, χωρίς στόχους χωριστής συλλογής για κάθε κατηγορία ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού. Υποτίθεται ότι ο γενικός στόχος συλλογής του 85 % θα επιτευχθεί κυρίως με την αύξηση της συλλογής των βαρέων και εύκολα προσβάσιμων ΑΗΗΕ που έχουν οικονομική αξία και είναι λιγότερο ακριβή (ή πιο κερδοφόρα) η επεξεργασία τους. Το δεύτερο σενάριο εξέτασε τους στόχους χωριστής συλλογής 85 % του βάρους των παραγόμενων ΑΗΗΕ σε κάθε κατηγορία ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού.

Σκοπός της ανάλυσης που διενεργήθηκε ήταν να προσδιορίσει, για καθένα από τα δύο σενάρια, τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις των διαφόρων ποσοτήτων ΑΗΗΕ που συλλέγονται σε κάθε κατηγορία. Η ανάλυση έδειξε ότι, ενώ ο καθορισμός στόχων χωριστής συλλογής μπορεί να αποφέρει ορισμένα οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη, είναι δύσκολο να συναχθούν συμπεράσματα σχετικά με τη σκοπιμότητα του καθορισμού τέτοιων στόχων σε επίπεδο ΕΕ. Η κατάσταση είναι

διαφορετική σε κάθε κράτος μέλος. Σε ορισμένες περιπτώσεις η απόσταση από έναν στόχο συλλογής 85 % των ΑΗΗΕ που παράγονται σε κάθε κατηγορία είναι σημαντική. Θα υπάρξουν επίσης πρόσθετες υποχρεώσεις για τους ενδιαφερόμενους φορείς και τα κράτη μέλη (π.χ. υποβολή εκθέσεων, παρακολούθηση) και σημαντική αύξηση της διοικητικής επιβάρυνσης. Η αλλαγή των υφιστάμενων στόχων σε αυτό το χρονικό σημείο μπορεί να είναι αντιπαραγωγική και να δημιουργήσει σύγχυση.

Λαμβάνοντας υπόψη τα βασικά πορίσματα της αξιολόγησης, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, σε αυτό το στάδιο, δεν είναι σκόπιμο να καθοριστούν στόχοι χωριστής συλλογής στην οδηγία ΑΗΗΕ.